

Bortbytingen

ORDLISTA

hustru (sida 3, rad 11) annat ord för fru

galopp (sida 4, rad 18) när hästar springer snabbt

modern (sida 5, rad 10) gammalt ord för mamman

söka efter (sida 6, rad 17) leta efter

raskt (sida 7, rad 4) snabbt

bortbyting (sida 10, rad 11) ett barn som trollden har bytt ut

tjänstefolk (sida 20, rad 8) personer som jobbar i ett hus, till exempel en städerska eller piga

vrå (sida 22, rad 2) hörn

Finns det andra ord som är nya för dig? Skriv dem, slå upp dem och skriv förklaringar.

Arbeta med ordlistan

- Gå tillbaka till boken. Läs meningarna där orden i ordlistan finns. Förklara med egna ord vad meningarna betyder.
- Skriv en egen mening med varje ord i ordlistan.

GRAMMATIK

Adjektiv

Adjektiv är ord som beskriver saker, människor och djur, till exempel "liten", "glad" och "lång". Färger är också adjektiv.

Stryk under adjektiven i följande meningar:

1. Ungen var stor och ful.
2. Trollungen var tung.
3. Hustrun blev rädd.
4. Pojken var vacker.
5. Hustrun var blek.
6. Min man är elak.

Vilka tre adjektiv skulle du använda för att beskriva trollungen?

Vilka tre adjektiv skulle du använda för att beskriva människobarnet?

Vilka tre adjektiv skulle du använda för att beskriva bonden?

Verb

Stryk under verben i meningarna:

1. Bonden och hans hustru var rika.
2. Bonden tog barnet.
3. Han spottade tre gånger.
4. Hon gav honom alla möjliga goda saker.
5. Hon lagade hans skjorta.
6. Barnet låg i hennes knä.

Bortbytingen är skriven i preteritum (dåtid). Skriv om meningarna ovan så att verbet står i presens (nutid).

Antonymer

Antonymer är motsatsord. Para ihop rätt antonymer genom att dra ett streck mellan dem.

elak	fattig
fel	långsam
ful	mätt
hungrig	rätt
liten	snäll
lätt	stor
rik	svår
snabb	vacker

Synonymer

Synonymer är ord som betyder ungefär samma sak, såsom snygg och vacker, skratta och garva, flicka och tjej.

Skriv synonymer till följande ord. Minst en synonym till varje ord, men gärna fler om du kan.

1. glad
2. arg
3. kille
4. rädd
5. hoppa
6. gilla

LÄSFÖRSTÅELSE

Kapitel 1

Vad tycker trollkvinnan om sin unge?

Varför vill hon se människobarnet?

Hur går det till när hon får tag på människobarnet?

Vad gör hon med sin egen unge?

Kapitel 2

Hur reagerar bonden och hans hustru när de ser barnet i korgen?

Vad gör de sedan?

Kapitel 3

Varför tröstar bonden inte sin gråtande fru?

Varför vill hustrun trots allt ta med trollungen hem?

Varför låter bonden henne göra det?

Kapitel 4

Vad säger gumman att bondhustrun måste göra för att få tillbaka sitt barn?

Vad tänker hon om rådet?

Vad tänker hennes man?

Vad gör hustrun för att skydda barnet?

Kapitel 5

Vad vill trollungen ha att äta?

Hur reagerar andra när bondhustrun hjälper trollungen att överleva?

Kapitel 6

Hur är bonden mot sin fru?

Varför blir hon så glad när de ska gå till marknaden?

Varför tar hon med bortbytingen?

Kapitel 7

Vad händer när bonden hjälper till att bära trollungen?

Vem räddar trollungen? Varför?

Varför blir bonden så arg?

Kapitel 8

Vad händer med bondens hus?

Varför kastar bonden in trollungen i huset?

Vad gör hustrun?

Varför lämnar bonden sin fru?

Kapitel 9

Vem möter bonden i skogen?

Vad berättar han?

Varför har han blivit släppt?

Kapitel 10

Hur reagerar bondhustrun när hon hör sin man ropa?

Vad har hänt med bortbytingen?

Hur slutar berättelsen?

SKRIVA

Sammanfatta

Använd följande punkter för att sammanfatta handlingen i *Bortbytingen*.

Boken handlar om ...

- Först ...
- Därefter ...
- Sedan ...
- Slutligen ...

Skriv en recension

Vad tyckte du om boken?

Använd följande meningar som stöd:

- Jag tyckte om att ...
- Det bästa med boken var att ...
- Den person jag tyckte bäst om var ...
- Det var bra att ...
- Jag tyckte inte om att ...
- Det var konstigt ...
- Det var hemskt...
- Jag undrar varför ...
- Jag hoppas ...

Händelse och tanke

Välj två betydelsefulla händelser ur boken.

Berätta vad som händer, vilka som är med och varför du anser att de händelserna är viktiga.

Använd punkterna nedan som stöd:

1

Den första händelsen jag har valt är ...

Jag valde den eftersom ...

Det som händer är ...

De som är med är ...

Det är en viktig händelse för att ...

Den får mig att tänka på ...

2

Den andra händelsen jag har valt är ...

Jag valde den eftersom ...

Det som händer är ...

De som är med är ...

Det är en viktig händelse för att ...

Den får mig att tänka på ...

Skriv en tidningsartikel

Dagen efter människobarnets försvinnande skriver tidningen om händelsen. De har pratat med bonden och hans fru. Skriv artikeln utifrån följande punkter:

- Vad har hänt?
- När hände det?
- Hur reagerade bonden och hans fru?
- Vad önskar de ska hända nu?

Byt perspektiv

Vi får främst veta hur bonden och hans fru upplever livet med trollungen. Byt perspektiv och skriv en text där människobarnet, trollungen eller trollkvinnan berättar sin syn på det som händer.

Skriv en saga

Du har säkert läst många sagor som barn och kanske sett filmatiseringar av dem också. Skriv en egen saga med typiska sagodrag och karaktärer. Börja gärna med "Det var en gång ..." och se till att din saga har ett tydligt problem som sedan löser sig på slutet.

ANALYSERA

Teman

Teman är stora känslor och händelser som genomsyrar en berättelse. Exempel på vanliga teman är kärlek, hat, rädsla, glädje, sorg, ensamhet, gemenskap, vänskap, krig, orättvisa, svartsjuka.

Vilka teman hittar du i *Bortbytingen*? Ge exempel och förklara.

Budskap

Budskapet är det författaren vill säga med boken och det du som läsare kan lära dig. Det finns flera budskap i en bok. Vilket eller vilka budskap hittar du i *Bortbytingen*? Skriv och förklara.

Språk och stil

Bortbytingen är en saga och den är dessutom mer än 100 år gammal. Skriv av tre meningar som visar det ålderdomliga språket i sagan.